

VONDeLing

Nieuwsbrief van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 9 – januari 2014

Redactioneel

**‘In stille berusting
ligt uw redding, in
rustig vertrouwen
uw kracht.’**

Jes.30,15

Het nieuwe jaar is alweer dagen oud, je vergist je minder en minder met het jaartal en je goede voornemens ben je haast weer vergeten. Alles gaat weer zijn gewone gang. Zijn gewone gang? Zo zou ik het niet helemaal zien. Het leven is niet gewoon. Elke dag van het jaar is een godsgeschenk, met alles wat een dag kan inhouden: spannende, maar ook taaie uren, zorgeloze en smartelijke, blijde en droeve. Elke dag is anders en elke dag ben je een dag ouder. Elke dag ook met de opdracht er iets van te maken. Ik heb gezocht naar een woord dat ik dit jaar als motto zou kunnen geven en heb het gevonden in een oud profetenwoord: “In stille berusting ligt uw redding, in rustig vertrouwen uw kracht.”

De ziekte van deze tijd is geen tijd te hebben. Geen tijd om even stil te staan bij onszelf. Wie meent dat men met haasten en werken zonder ophouden de grootste kracht ontwikkelt, die vergist zich. Er ligt een grote, dikwijls ongebruikte kracht in het stil maken, een kracht die herstellend en vernieuwend werkt.

Wat is de grootste kracht in de wereld? Geld? Nee, angst! Er is echter één kracht die groter is: geloof! En geloof betekent: vertrouwen! Vertrouwen in God en in onszelf. Die twee gaan heel goed samen als het tweede zich laat zeggen door het eerste.

Mijn wens is dat het motto van de profeet ook het uwe mag zijn zodat stilte en vertrouwen je de kracht geeft om, bewust levend, moeilijkheden het hoofd te bieden.

Fons Uytterhoeven
bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs

Colofon

Elektronische
Nieuwsbrief van het
Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom
Mechelen-Brussel

Frederik De Merodestraat
18, 2800 Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)

Fax: 015 29 84 03

E-mail:

info@vikom.be

Website:

www.vikom.be

*Versijnt een 4-tal keer per
jaar.*

Redactie:

Guido François

Jürgen Mettepenningen

Fons Uytterhoeven

Ver. uitgever:

Fons Uytterhoeven

Inhoud:

Redactioneel	1
Actualia	2
Vieringen, conferenties	16
Personalía	24

Actualia

Nieuwe website Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel

www.vikom.be

*Op 16 december 2013 lanceerde het Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel zijn nieuwe website www.vikom.be. De afkorting 'Vikom' staat voor **V**icariaat **K**atholiek **O**nderwijs **M**echelen. Bij de 'be' mag u gerust aan **B**russel **E**uropese **h**oofdstad denken, om de band met de hoofdstad, die ook tot het aartsbisdom behoort, te benadrukken.*

Het Vicariaat Onderwijs had al lang nood aan een meer dynamische website, die ook meer interactieve mogelijkheden biedt. Dat was niet te realiseren met de oude website www.kerknet.be/vic.onderwijs.mb waarvan de URL (lees: de benaming) bovendien onmogelijk te memoriseren viel. De oude website blijft nog een tijd online bestaan naast de nieuwe, hoewel het niet de bedoeling is dat u daar nog gebruik van maakt. De vikomwebsite bevat immers heel wat meer informatie en is geactualiseerd.

Een andere belangrijke reden om een nieuwe website te creëren is de ver doorgedreven reorganisatie van het Vicariaat onderwijs met de drie diensten: de dienst pedagogische begeleiding, de dienst identiteit en de dienst schoolorganisatie. De startpagina van www.vikom.be laat u meteen die drie diensten zien, waardoor u sneller tot zoekresultaten komt. We tonen ook meer wie we zijn (zie de foto's van alle medewerkers) en wat we doen (zie foto's en verslagen van activiteiten).

We moedigen de interactiviteit aan via fora of de mogelijkheid vragen te posten, bv bij Veiligheid en preventie (rubriek van dienst schoolorganisatie). Wie nog niet in het bestand van VONDeLing zit, kan op de startpagina zijn of haar e-mailgegevens invoeren. In een archiefmap zijn ook alle reeds verschenen nummers van VONDeLing vertegenwoordigd (eveneens op de startpagina).

Leerkrachten en directies kunnen bij de dienst pedagogische begeleiding en identiteit (afdeling godsdienstinspectie) heel wat documenten raadplegen en formulieren invullen, wat de doorstroming van informatie en communicatie sterk kan bevorderen. Ik zou zeggen: test het maar uit en laat ons bij gelegenheid weten op welke punten we de website nog kunnen verbeteren of verfijnen. Het blijft een work in progress, en wellicht zijn er nog wat hiaten en kinderziektes die verholpen dienen te worden.

Parallel met de nieuwe website zijn ook alle e-mailadressen die verbonden waren aan kerknet vervangen door eigen vikomadressen. Het is heel eenvoudig: alle medewerkers van het vicariaat onderwijs hebben een e-mailadres dat is samengesteld uit: voornaam.familienaam@vikom.be. Het Vicariaat onderwijs zelf heeft als algemeen e-mailadres info@vikom.be.

Voorlopig blijven de kerknetadressen nog even in omloop, maar het is toch raadzaam alle adressen in uw e-mailbestanden aan te passen zoals hierboven uitgelegd.

Misschien vraagt u zich af waarom we niet opteerden voor 'vicom', om de c van vicariaat te behouden. De reden is simpel: vicom staat op het worldwide web al voor een andere organisatie, en we konden ons geen verwarring veroorloven. Hopelijk raakt de term vikom met K snel ingeburgerd, zodat u blindelings de website kunt vinden en de e-mailadressen kunt inbrengen. Veel zoek- en leesgenot.

Infoavonden bestuurlijke schaalvergroting

In ons vorig nummer van VONDeLing (nr 8 – november 2013) publiceerden wij onze ‘aanbevelingen bij de groei naar schaalvergroting van schoolbesturen’. We gebruikten die eigen aanbevelingen vanuit het Vicariaat onderwijs en het DCIM (Diocesaan Comité van Inrichtende Machten) bij verschillende infoavonden in afwachting van een visietekst vanuit het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO). Die is intussen, op 15 november 2013, verspreid via de nieuwsbrieven van de verschillende Verbonden met als titel: ‘Schoolbesturen in het katholiek onderwijs. Krijtlijnen voor een toekomstige bestuurlijke schaalvergroting’.

Foto: tijdens de gespreksronde van schoolbesturen in Heverlee, voor de regio Leuven, op 7 maart 2013

Het Vicariaat en het DCIM sluiten zich volledig aan bij die tekst, waarin de meeste van onze ‘aanbevelingen’ terug te vinden zijn. Aansluitend voegen wij er tijdens infosessies voor schoolbestuurders nog enkele ‘overwegingen’ aan toe, die als leidraad kunnen dienen bij verdere gesprekken rond bestuurlijke schaalvergroting. Door het afschieten van het voorontwerp van decreet is de druk wat van de ketel, maar dat is volgens het VSKO en het Vicariaat geen reden om de dynamiek van gesprekken tussen schoolbesturen over schaalvergroting te fnuiken. Wellicht zal de Vlaamse Regering het voorontwerp tijdens een volgende legislatuur weer oppikken en dan is het goed dat we intussen onze schoolbesturen verder voorbereiden op een onvermijdelijke, noodzakelijke evolutie. Trouwens, de vragen naar informatie blijven komen.

De voorbije weken verleende de directeur van de Dienst Schoolorganisatie zijn medewerking aan verschillende infoavonden voor schoolbestuurders, uit diverse regio's. Op 14 november 2013 waren alle schoolbesturen van de ruime **regio Leuven**, samen met hun directeurs, uitgenodigd in een aula van de Katholieke Hogeschool Leuven. Na een korte inleiding door Roger Haest, voorzitter van het Comité van Afgevaardigden van Inrichtende Machten van de scholengemeenschap secundair onderwijs van Leuven, kwamen drie getuigenissen aan bod: Raf Somers, algemeen directeur van de basisschool De Kraal in Herent, vertelde over de geplande samenwerking van zijn scholengemeenschap met die van de Katholieke Scholen Kessel-Lo en nog enkele schoolbesturen uit andere Leuvense scholengemeenschappen basisonderwijs. Het is de bedoeling daar één grote scholengemeenschap met alleen basisscholen van te maken, met als vooruitzicht dat deze constructie later de basis kan zijn voor een bestuurlijke schaalvergroting.

De voorzitter van de vzw Leuvense Katholieke Scholen aan de Dijle (LKSD), Paul Janssens, lichtte vervolgens het ontstaan en de structuur toe van de (meer dan tien jaar geleden doorgevoerde) fusie van verschillende schoolbesturen tot één nieuwe vzw, met zowel basis- als secundaire scholen in het centrum van Leuven. Een directielid getuigde over de concrete werking per niveau.

Als derde getuigenis schetste Roger Haest de organisatiestructuur van de Annuntiaten Heverlee. Stefan Tanghe, directeur met coördinerende opdracht, vertelde enthousiast over de dagelijkse werking van basisscholen in zo'n structuur.

Foto: tijdens de gespreksronde van schoolbesturen in Heverlee, voor de regio Leuven, op 7 maart 2013

Guido François, directeur van de Dienst Schoolorganisatie, vertolkte vervolgens de aanbevelingen en overwegingen van het Vicariaat onderwijs en het DCIM. De aanwezigen hadden van hem een exceloverzicht gekregen van de hele regio Leuven, inclusief de regio Zoniën, met de gegevens van de schoolbesturen, hun scholen met het aantal leerlingen, de scholengemeenschappen waartoe ze behoren en de adressen. Met dat materiaal beschikt iedereen over de basisinformatie nodig om verkennende gesprekken te voeren.

In de vragenronde suggereerde een directeur of het vicariaat niet kon zorgen voor een vast eenvormig stramien waarmee schoolbesturen elkaar kunnen bevragen over alle aspecten van hun organisatie, identiteit, pedagogisch project e.d.. Andere vraagstellers vonden dat ze voldoende tijd moesten krijgen om zich over de nieuwe situatie te bezinnen en de gevraagde verkenningsronde voor te bereiden.

Het was een geslaagde infoavond, die op vraag van de aanwezigen nog een vervolg zal krijgen tegen het einde van het schooljaar.

Op 19 november 2013 kwamen de schoolbesturen van de **scholengemeenschap Hageland** samen in de basisschool van Linden om zich eveneens te laten informeren over de recente evoluties. Ook zij kregen van Guido François en Wouter Jaecques, pedagogisch begeleider van de scholengemeenschappen basisonderwijs, de nodige informatie. Na verdere bespreking in hun respectieve schoolbesturen zouden ze eind januari 2014 opnieuw samenkomen om verdere stappen te bespreken. Wat opviel uit de reacties was dat het Hageland op een kruispunt gelegen is van verschillende regio's: Leuven, Aarschot-Diest en Tienen. Daardoor is het moeilijk om te kiezen bij welke regio de schoolbesturen van deze scholengemeenschap het best aansluiten als het om bestuurlijke schaalvergroting gaat. Hun leerlingenpopulatie trekt voor het secundair onderwijs immers naar alle windstreken.

Op 16 december 2013 was het de beurt aan de **regio Noord-oost-Brabant** om alle schoolbesturen en directeurs bij elkaar te brengen voor een infoavond over bestuurlijke schaalvergroting, in de school voor buitengewoon onderwijs De Bremberg in Molendene-Diest. De 55 aanwezigen vertegenwoordigden schoolbesturen van de hele regio Aarschot-Diest, van Haacht tot Tessenderlo. Ook zij kregen alle uitleg en cijfergegevens van Guido François. Daarna volgden zoals in Leuven getuigenissen: Agnes Claeys lichtte er het model van LKSD (zie hierboven) toe, Greet Vermeire de organisatiestructuur van de zusters van Vorselaar en zuster Lea Moerenhout, tevens moderator, de structuur van de Annuntiaten van Heverlee, die ook in Diest een campus hebben.

Bij de vragenronde vroeg een aanwezige bestuurder of het niet zinvol was nu al een nieuwe vzw op te richten binnen de scholengemeenschap basisonderwijs om beter voorbereid te zijn op de bestuurlijke schaalvergroting. Antwoord: een koepel-vzw op

Foto: infoavond over bestuurlijke schaalvergroting op 16 december 2013 in de Bremberg in Molenstede - Diest

het niveau van een scholengemeenschap of fusie van de schoolbesturen tot één vzw voor de scholengemeenschap kan misschien een goede tussenstap zijn, maar men moet nagaan of het die energie waard is als men daarna nog tot een grotere fusie moet overgaan. Binnen het samenwerkingsverband van een scholengemeenschap is het ook mogelijk veel verder te gaan dan de minimale afspraken die een scholengemeenschap moet maken. Zo kan men ook al sterke engagementen aangaan die lijken op die

van eenzelfde bestuur, en intussen ervaren welke weerstanden of andere knelpunten men moet overwinnen.

Een volgende infovergadering is gepland op 13 januari 2014, voor de schoolbesturen en voorzitters en coördinerend directeurs van de scholengemeenschappen basis- en secundair onderwijs van de **regio Klein-Brabant**, in Liezele bij Puurs. Voor de **regio Mechelen**, waarvoor de dienst schoolorganisatie al heel wat consultatiegesprekken heeft gevoerd, plant het vicariaat onderwijs een infovergadering op dinsdag 1 april 2014 om 19u in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen.

Intussen krijgt de dienst schoolorganisatie geregeld vragen naar cijfergegevens van bepaalde regio's. Schoolbesturen, CASS- of CAIM-voorzitters of coördinerend directeurs kunnen die gegevens krijgen als ze in hun regio verkennende gesprekken of infomomenten willen organiseren.

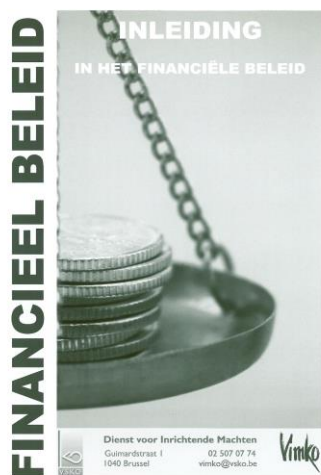
De contouren van het verwachte decreet zijn door de politieke situatie wat vervaagd en misschien zullen bepaalde normen en parameters in de nieuwe legislatuur door een (vermoedelijk) nieuwe minister wat bijgesteld worden. Toch is het weinig waarschijnlijk dat het plan om schoolbesturen aan te moedigen om aan schaalvergroting te doen volledig verlaten wordt. We hopen dat onze schoolbesturen beseffen dat er zelfs zonder wettelijke verplichtingen iets dient te gebeuren. Om het Bijbels te zeggen: laten we waakzaam blijven en onze lampen brandend houden...

Vormingsinitiatieven VIMKO

Vorming Inleiding in het financieel beleid

Op 17 december 2013 lieten een 35-tal schoolbestuurders zich in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen inwijden in de wereld van het financieel beheer. De organisatie was in handen van de Dienst Inrichtende Machten van het Katholiek Onderwijs (behorend tot VIMKO).

Na enige vertraging omwille van het drukke verkeer, waardoor ook de lesgever te laat kwam, verzorgde VIMKO-vormingsmedewerkster Lieve De Valck de inleiding. Ze gaf een overzicht van de financieringsmiddelen waarover een school kan beschikken: sala-

ristoelagen, werkingsmiddelen (waarvan een deel gekleurde), bouwsubsidies en eigen middelen. Ze verwees voor meer informatie naar de Gids voor besturen, vorig schooljaar uitgegeven door VIMKO (blzn 63 tot 69) en naar de nieuwsbrieven van de Verbonden van het Katholiek Onderwijs, waar geregeld de bedragen van de werkingsbudgetten in gepubliceerd worden.

Professor Herman Van Impe, bedrijfsrevisor, arriveerde net op tijd om ons een *'inleiding in het financiële beleid'* te geven. Hij had gezorgd voor een uitgebreide documentatiemap, die duidelijk op maat van een onderwijs-vzw was. Het VSKO heeft enkele jaren geleden van de Vlaamse Regering bekomen dat katholieke onderwijs-vzws (met basis- en/of secundair onderwijs) een iets eenvoudiger model van jaarrekening mochten hanteren. Ze zijn echter niet verplicht het VSKO-model te volgen. In dat geval geldt in elk geval het model dat de vzw-wetgeving oplegt. Dat komt voor 95% overeen met het VSKO-model. Kleine vzw's mogen volstaan met een eenvoudige kasboekhouding, maar dienen goed in het oog te houden wanneer ze eventueel die status van kleine vzw verliezen, bv bij aankoop van een gebouw kan het zijn dat ze boven de norm komen en meer verplichtingen hebben.

Foto's boven en onder: heel wat belangstelling van schoolbestuurders voor de VIMKO-vorming over het financieel beleid, gegeven door Herman Van Impe

Het eerste blad van een jaarrekening is belangrijk. Ieder lid van de raad van bestuur staat erop vermeld, met de juiste naam en het juiste adres. Het is belangrijk dat de mandaten niet verjaard zijn. De toelichting is ook heel relevant, hoewel die meestal, ten onrechte, niet gelezen wordt. Een claim kan de toekomstige situatie immers hypothekeren.

Herman Van Impe hielp ons, aan de hand van concrete voorbeelden, een balans en een resultatenrekening te interpreteren van een dubbele boekhouding. De formulering en de rubricering zijn van groot belang om na te gaan of de financiële toestand voor de volgende jaren gezond is of dringend maatregelen vereist. Hij gaf het verschil aan tussen liquiditeit en solvabiliteit en tussen verenigingen met

positief bedrijfskapitaal en met negatief bedrijfskapitaal. De kleuren die in de syllabus

gehanteerd werden bij de verschillende rubrieken waren daarbij een grote hulp. Zijn boodschap was om in het kader van aansprakelijkheid duidelijk je schulden te laten zien in de boekhouding.

Er volgden nog tal van voorbeelden en voor een leek in het vak was het wel even slikken wat er allemaal bij komt kijken. Sommige bestuurders van kleine vzw's hoopten dat ze nog lang gespaard zouden blijven van de dubbele boekhouding, maar met een schaalvergrotingsoperatie van besturen in het vooruitzicht is het eerder aangewezen dat ze zich geleidelijk voorbereiden op die professionelere manier om met het financieel beleid om te gaan.

De vormingsavond was duidelijk een 'inleiding'. De materie is te ingewikkeld en te veelomvattend om in een paar uur uit de doeken te doen. Wellicht zullen vele deelnemers de nood voelen aan een of meer vervolgsessies. Dat was in elk geval mijn bescheiden aanvoelen. Maar dat het belangrijk is dat elk bestuur het financieel beheer ernstig neemt om moeilijkheden te vermijden, is nu wel heel duidelijk.

Andere vormingsinitiatieven dit schooljaar

De VIMKO biedt dit schooljaar nog andere vormingscursussen aan die beantwoorden aan noden van schoolbesturen. Even ter herinnering:

Thema	Datum en plaats
Basisvorming: Kompas voor de bestuurder	Maandag 20/01 en 03/02/2014 19u-22u Diocesaan Pastoraal centrum Mechelen
Voorjaarsseminarie	Dinsdag 18/03/2014 19-22u Diocesaan Pastoraal centrum Mechelen
Diocesane jaarvergadering	Dinsdag 03/06/2014 18-21.30u Provinciehuis Leuven

Voor de eerstkomende vorming 'Kompas voor de bestuurder' werden de nieuwe bestuurders van de laatste jaren extra aangeschreven via mail. Ook de Dienst Schoolorganisatie stuurde hen een herinnering. De vorming is immers heel nuttig voor nieuwe schoolbestuurders, die hun weg nog moeten zoeken.

Vorming op maat

Daarnaast kunnen besturen nog teamgerichte vorming op maat vragen met betrekking tot de volgende waaier:

- *Vorming: wat en hoe?*
- *Vorming voor bestuurders met een rol als evaluator*
- *Nu nadenken over morgen*
- *Identiteit en pastoraal*
- *Beter besturen, zelfevaluatie als hulpmiddel*
- *Schouder aan schouder, exploreren van de relatie bestuur-directie*
- *Concreet uitbouwen van de samenwerking tussen besturen*
- *Schouder aan schouder in de scholengemeenschap basisonderwijs*
- *Inspraak*
- *Personeelsbeleid*

Voor dit maatwerk is er een forfaitaire onkostenvergoeding van 50 euro per sessie.

Meer info of inschrijven: op www.nascholing.be/vimko

Helpdesk inschrijvingen: tel: 02 507 07 80 en nascholing@vsko.be

De vzw Interdiocesane Raad Overheidsopdrachten (I.R.O.) had het de voorbije maanden erg druk en het belooft alleen maar drukker te worden.

Evaluatie raamcontract handboeken basisonderwijs

Zoals in vorig nummer al vermeld, heeft de vzw I.R.O. een enquête gehouden bij de basisscholen over het huidige raamcontract handboeken. De deelname aan die bevraging was zeer goed, zowel van scholen die ingetekend hadden als door scholen die dat niet hadden gedaan. We hebben de resultaten van de enquête niet alleen intern besproken, maar ook met de vertegenwoordigers van Boek.be, de organisatie die de belangen behartigt van uitgevers en boekhandelaars. Ook boekhandels die niet hadden meegedongen naar het raamcontract werden bevestigd naar de reden daarvan. Wie toegang heeft tot de website www.ro-bisdommen.be kan daar de resultaten van de evaluatie downloaden (in het hoofdmenu klikken binnen de map 'Nieuwsbrieven en contractinformatie'). Wij vatten ze voor u samen:

Van alle 175 scholen die hadden ingetekend voor het contract handboeken kwamen er 66 (37,7 %) uit het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Het is ongeveer in die verhouding dat onze basisscholen ook hebben geantwoord op de evaluatie-enquête. Van de 176 respondenten waren er 71 % ingeschreven in het contract, 29 % niet. De resultaten mogen dus zeker representatief genoemd worden. Een lichte meerderheid vond de communicatie rond de aankondiging van en de inschrijving voor het raamcontract tijdig en duidelijk, dus daar kan zeker iets aan verbeterd worden. De communicatie rond de gunning van het contract scoort een stuk beter: twee derde van de scholen vonden die duidelijk. De deadline voor inschrijving lag voor 58 % van de respondenten te vroeg, die voor de definitieve bestelling kwam slechts voor 36 % te vroeg, voor 9 % zelfs te laat. De inschrijvingsprocedure was voor ruim de helft eenvoudig. Een vierde van de scholen vond ze ingewikkeld. Voor 12 % was ze te uitgebreid.

Wat de communicatie tussen de scholen en de boekhandels betreft vond drie vierde van de scholen dat ze tijdig gecontacteerd werden. 7 op de 10 scholen vonden dat ze eenvoudig nabestellingen konden plaatsen. Nog wat meer scholen verkregen tijdig een leveringsafspraken en vonden dat er rekening werd gehouden met hun wensen. Bij de meesten verliepen de leveringen dan ook goed en waren de facturen correct. Ook over de communicatie met de boekhandel was de overgrote meerderheid zeer te spreken. Wat de prijzen betreft ging maar 36 % akkoord met de stelling dat de prijzen beter waren dan het vorige jaar, een kleine helft antwoordde 'neutraal'. 14 scholen gaan met die stelling niet akkoord en menen dus dat ze meer betalen.

Op de vraag of de ingeschreven scholen opnieuw zouden instappen antwoordt 54 % ja, 33 % misschien en 9 % neen. 4 % vulde niets in. Wie 'neen' antwoordde vond de procedure, de bestelling en het invullen van de gegevens op de website veel te ingewikkeld. Het zou handiger zijn mochten de scholen niet alle titels en ISBN-nummers zelf moeten invoeren en kunnen kiezen uit een lijst die reeds gereed is ingebracht. Wie de keuze 'misschien' aanklikte hoopte dat de service bij mogelijk wisselende leveranciers dezelfde zou blijven en suggereerde enkele versoepelingen.

Van de scholen die niet ingeschreven hadden, overweegt 7 % in te schrijven en 62 % misschien. 19 % geeft aan niet te willen inschrijven. 12 % blijft het antwoord schuldig.

Het belangrijkste motief is uiteraard dat ze in orde willen zijn met de wet overheidsopdrachten. Het is meestal niet van harte, want de meeste scholen zijn tevreden over de huidige leverancier of de service van de uitgevers bij wie ze rechtstreeks kunnen bestellen.

De aandachtspunten die de directeurs meegaven aan de vzw I.R.O. waren de volgende:

- ✓ Duidelijker en sneller communiceren met betrekking tot de winnaar, met bijhorende voorwaarden;
- ✓ Vooraf de timing van heel de procedure meedelen;
- ✓ Vroeger gunnen, waardoor scholen die een vroegere levering wensen dat zo kunnen afspreken;
- ✓ Voorkomen van tijdsdruk;
- ✓ Voorkomen dat uitgeverijen reageren zoals ze in februari 2013 gedaan hebben (via Boek.be); dat creëerde onduidelijkheid;
- ✓ Eenvoudiger bestellen;
- ✓ Duidelijkheid i.v.m. bestellingen van bepaalde hoeveelheden (sommige werkboekjes werden alleen in sets van 5 of 10 verkocht en het was niet duidelijk hoe dat ingegeven diende te worden);
- ✓ Duidelijkheid i.v.m. de wet overheidsopdrachten

Vóór we de resultaten van de enquête kenden, hadden we met de werkgroep van I.R.O. al oplossingen uitgewerkt naar een snellere en betere communicatie, een vereenvoudiging van de inschrijvingsprocedure en van het bestek. Dat soort aanpassingen zal wellicht helpen om ook meer boekhandelaars te overtuigen om mee te dingen naar het contract. Dat bleek ook uit de resultaten van de aparte bevraging bij boekhandels die niet mee gedaan hebben.

Na de grondige bespreking van bovenvermelde enquêtes en na een paar overlegvergaderingen met Boek.be besloot de vzw I.R.O. de volgende aanpassingen door te voeren met het oog op een volgend contract:

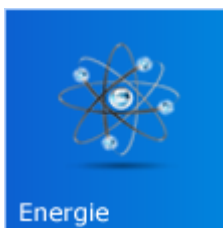
- We werken opnieuw met percelen maar die worden niet opgesplitst per bisdom maar per arrondissement; op die manier kunnen er meer plaatselijke boekhandelaars meedingen;
- We vereenvoudigen het bestek en de procedure om in te tekenen: we vragen geen prijzen meer per handboek, maar een kortingspercentage; scholen dienen geen ellenlange lijsten meer in te vullen, ze zullen hun bestellingen via de website van de leverancier kunnen doorgeven;
- We proberen het bestek vroeger te publiceren, zodat de gunning en de leveringen vroeger kunnen gebeuren;
- We sluiten een contract af voor één schooljaar met mogelijkheid om het met nog een jaar te verlengen indien alles goed verloopt;
- We schrijven de service van het ter plekke gesorteerd leveren van handboeken per leerjaar in als vast selectiecriteria;
- Boek.be schrijft zijn leden aan om hen tot deelname en een goede dienstverlening aan te sporen en vermijdt dat er nog verwarrende tegencommunicatie de wereld ingestuurd wordt.

Aangezien het schooljaar al een eind gevorderd is, zullen de scholen heel binnenkort opnieuw uitgenodigd worden in te schrijven op het vernieuwd raamcontract handboeken, werkboeken en ander didactisch materiaal voor leerkrachten en leerlingen basisonderwijs.

Nieuw raamcontract huisbrandolie mei 2014- eind april 2018

Intussen is de intekenperiode voor het nieuwe raamcontract huisbrandolie afgesloten. Het is een ongezien succes. 314 onderwijs- en andere instellingen tekenden in, waarvan 101 (bijna één derde) uit het aartsbisdom. Elke intekenaar moest via een applicatie in de website www.ro-bisdommen.be zijn gemiddeld jaarverbruik van huisbrandolie ingeven. Er werd voor meer dan 8,5 miljoen liter ingetekend. Een van de verklaringen van het succes is dat het bisdom Hasselt vorige keer niet had meegedaan en nu ineens met 75 instellingen deelneemt. Uiteraard is er ook het feit dat de wet overheidsopdrachten sedert 1 juli 2013 onbetwistbaar van toepassing is en dat schoolbesturen er tegen op zien om zelf bestekken uit te werken. Hopelijk kunnen ze er ook financieel bij winnen. Ook nu weer wordt het raamcontract in percelen verdeeld, per bisdom. Verwacht wordt dat het contract tegen half februari 2014 gegund kan worden. U kunt het bestek raadplegen op de startpagina van de website www.ro-bisdommen.be door te klikken op de knop 'Bedrijven'.

Andere energiecontracten

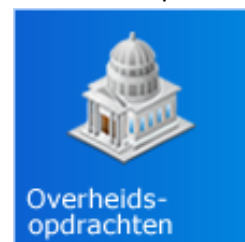
Over de nieuwe contracten voor aardgas en elektriciteit vanaf 2015 krijgt u binnenkort meer informatie. De huidige contracten lopen immers af eind 2014 en het is dus tijd om werk te maken van de nieuwe.

Raamcontract kantoorpapier

Dat contract loopt nog heel het jaar 2014. We mochten zelfs aankondigen dat de firma Inapa vanaf 8 januari 2014 een lichte prijsdaling heeft toegepast omdat de marktprijs voor papier met meer dan 1% is gedaald. Een meevaller.

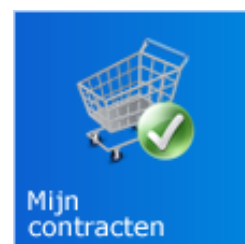
Infosessies wet overheidsopdrachten

In navolging van het aartsbisdom Mechelen-Brussel organiseren nu ook de andere bisdommen informatiesessies of praktische workshops rond de wet overheidsopdrachten. Het bisdom Hasselt organiseerde in de loop van het eerste trimester een infosessie, vooral gericht op boekhouders van scholen. Op 30 januari 2014 nodigt het Diocesaan Secretariaat Katholiek Onderwijs (DSKO) van het bisdom Antwerpen directeurs en schoolbestuurders uit voor praktische workshops in het DSKO, Noorderlaan 108, 2030 Antwerpen. Op 6 februari 2014 is het de beurt aan het vicariaat onderwijs van het bisdom Gent, in Marialand 31.

Of we een dergelijk initiatief ook dienen te herhalen in het aartsbisdom zal afhangen van de vragen die we krijgen.

Intussen heeft ook de Dienst Investerings Katholiek Onderwijs (DIKO) initiatief genomen. Directeur Dirk Vanstappen verspreidde rond half december een uitgebreid stappenplan waarin de wet overheidsopdrachten bevattelijk wordt uitgelegd (op de website van Diko vindt u die tekst en ook een leidraad uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap: www.diko.be). Binnenkort vindt er een overleg plaats tussen DIKO, de vzw I.R.O. en de vzw Serviko (bisdom Brugge) om afstemming te krijgen wie welke dienstverlening kan verzorgen in verband met de overheidsopdrachten.

Stuurgroep preventieadviseurs speelt op (brand)veilig Bezoek aan de brandweerkazerne Leuven

Op 19 november 2013 organiseerde de diocesane stuurgroep preventieadviseurs als interne vormingsactiviteit voor de eigen stuurgroepleden een bezoek aan de brandweerkazerne van Leuven, met aansluitend een vergadering waarin de stuurgroep verder het programma uitwerkte voor een nieuw vormingsinitiatief voor preventieadviseurs, directeurs en bestuursleden op 20 maart 2014.

Foto boven en onder:
Brandweerkapitein Dieter Brants geeft de diocesane stuurgroep preventieadviseurs een rondleiding in de Leuvense brandweerkazerne

Kapitein Dieter Brants, een vroegere ingenieur bij de firma Imec, was met zijn twintig jaar ervaring als verantwoordelijke voor de brandweerooperaties, de ideale gids voor het bezoek aan de brandweerkazerne van Leuven, in de schaduw van de reusachtige campus Gasthuisberg. Hij gaf ons een inkijk in de organisatie van het volledig professionele brandweercorps van de Dijlestad. De deelnemers van onze stuurgroep waren vooral geïnteresseerd welke rol de brandweer kon spelen bij brandbeveiliging en –preventie in scholen. De brandweer kan vooral advies geven. Als ze bijkomende eisen wil opleggen die niet in de wetgeving zijn opgenomen, dan moet ze motiveren waarom. Ze vraagt jaarlijks een verslag volgens de geldende normen. Een norm is bindend als hij in het KB staat. Branddetectie blijkt niet verplicht te zijn. Steeds geldt de code van goed vakmanschap, bv zorg ervoor dat er een vluchtweg is.

Na het theoretische gedeelte volgde een rondleiding, in de sportzaal, de refter, de vergaderzaal voor crisissituaties, de kelder voor brandsimulatioefeningen, de kleedkamers, de wasplaats voor de kledij en het materiaal....In de garage met de brandweerwagens toonde de kapitein de verschillende pompen, brandweerslangen en al het andere materiaal dat brandweermannen gebruiken om verkeersslachtoffers te bevrijden uit de wrakken, of om zich een weg te banen in brandende gebouwen. Erg indrukwekkend allemaal, zoals ook de voorschriften en procedures waar alle brandweperlui zich aan moeten houden, omwille van de veiligheid. In de controle- en oproepkamer zagen we hoe de modernste technieken gebruikt worden om een noodoproep binnen de kortste keren te beantwoorden met concrete actie naar de juiste locatie. Chauffeurs van brandweerauto's moeten de stad en haar omgeving werkelijk straat per straat kennen, omdat alleen vertrouwen op GPS niet volstaat.

Tot slot lieten we ons overhalen om de toren te beklimmen, waarin een klimmuur geïnstalleerd is

Foto boven: toelichting bij museumstukken en bij de herdenkingsplaat voor brandweermannen die in een brand bleven.

Foto rechts: zicht op de parking van het UZ Gasthuisberg vanuit de brandweertoren

en de brandweerslangen te drogen worden gehangen. Klimmen moesten we niet doen, maar enkele honderden traptreden bestijgen deed ons ook al naar adem happen. Maar het uitzicht over de hele Gasthuisbergcampus en de brandweersite was dan ook de moeite waard en eveneens adembenemend.

We werden even stil toen de kapitein ons een herdenkingsplaat toonde van brandweermannen die in een brand gebleven waren. Gelukkig bleef het aantal ongelukken van die aard beperkt. De veiligheidsvoorschriften zijn dan ook heel strikt. Daar konden de preventieadviseurs zich helemaal in vinden, want het is ook hun dagelijkse taak om daar in de scholen voordurend op te hameren.

Vormingsactiviteit voor preventieadviseurs, directeurs, ander personeel en bestuurders – 20 maart 2014

Zoals hierboven aangegeven bogen we ons na het bezoek aan de brandweerkazerne over een nieuw vormingsinitiatief, zoals we dat vorige schooljaren hebben uitgewerkt rond aankoopbeleid.

Ditmaal plant de stuurgroep een volledige **vormingsdag** met een keuze aan workshops. Die vindt plaats op **donderdag 20 maart 2014 van 9u tot 14.45u**, opnieuw in het Diocesaan Pastoraal Centrum, Varkensstraat 6 in Mechelen, waar ook het Vicariaat onderwijs gevestigd is.

De thema's staan nog niet allemaal vast. Onder voorbehoud kunnen we er al enkele opsommen:

- Taak van de preventieadviseur bij werken op school en werken met derden
- Communicatie Preventieadviseur – werkvloer
- Praktische invulling van speelplaatsdossier
- Risicoanalyse elektrische installaties
- Hoe maak ik een risicoanalyse?

Elke deelnemer zal vier thema's kunnen kiezen waarvan hij of zij er drie kan volgen. De thema's worden meermaals na elkaar georganiseerd. Sommige items zijn specifiek op preventieadviseurs gericht, andere op zowel preventieadviseurs als directeurs, andere personeelsleden en ook bestuurders.

's Middags voorzien we in een warme maaltijd.

Ten laatste begin februari 2014 volgt verdere informatie en de uitnodiging om in te schrijven. Indien u geïnteresseerd bent, houdt u het best die datum al vrij.

Hervorming secundair onderwijs

Ronde van Vlaanderen VVKSO 2 december 2013

Foto boven: Chris Smits
Foto onder: studiekeuzebeurs
SO voor laatstejaars LO en
leerlingen 1ste graad SO, in
Brussel

Het is alweer een tijdje stil rond de geplande hervorming van het secundair onderwijs. Dat betekent allerm minst dat de plannen opgeborgen zijn. Het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO) organiseerde zelfs een Ronde van Vlaanderen in alle bisdommen om zijn eigen visie en voorstellen op die hervorming en specifiek de studiedomeinen in de derde graad te komen toelichten voor een publiek van directeurs en schoolbestuurders. In Mechelen gebeurde dat op 2 december 2013.

Secretaris-generaal **Chris Smits** verwees in zijn inleiding naar de visiedag van 8 mei 2012 waarop het VVKSO zijn visie op de toekomst van het secundair onderwijs 'inkleurde'. Daarna kwam het masterplan hervorming SO van de Vlaamse regering en een decreet op de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Vervolgens lanceerde de onderwijsminister zijn plan over bestuurlijke schaalvergroting en zijn ontwerp van decreet 'Maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften', dat mogelijk repercussies heeft voor de eerste graad. Tenslotte zijn er de sleutelcompetenties voor een leven lang leren, met een Europees referentiekader.

De visieontwikkeling over het secundair onderwijs is een work in progress, onderstreepte Smits. Er zijn heel wat spanningsvelden bij het ontwikkelen van een gedragen visie. De toelichting van het VVKSO wil inhoudelijke argumenten aanreiken om als directie/schoolbestuur in dialoog te gaan met o.a. leraren over de mogelijke richting die de school of scholengemeenschap in de toekomst wil uitgaan. De communicatie (politiek, media, het brede onderwijsveld...) gaat echter vaak voorbij aan de vele nuances bij een inhoudelijke benadering.

Om een transparant(er) studieaanbod binnen de regio uit te tekenen zijn sterke schoolbesturen nodig, zo stelt Smits. Dat wil zeggen: het zal succesvoller verlopen indien er minder maar sterkere schoolbesturen zijn, zoals voorgesteld in het voorontwerp van decreet over bestuurlijke schaalvergroting. De leraar is de spilfiguur bij de vorming, observatie-oriëntatie en begeleiding van de leerling tijdens keuzeprocessen. De lerarenopleidingen spelen een belangrijke rol bij de vorming van sterke leraren en bij het omgaan met differentiatie. Zoals met de schaalvergroting van schoolbesturen is er nood aan voldoende tijd, een duidelijk tijdsplan met tussenliggende stappen. Een evolutie en geen revolutie, zoals dat ook nodig is bij de maatschappelijke perceptie met betrekking tot de hiërarchie van studierichtingen (theoretisch-praktisch).

Enkele vaststellingen:

- Bepaalde opleidingen in het secundair onderwijs garanderen meer succes in bepaalde richtingen in het hoger onderwijs dan andere. Zo is wetenschappen-wiskunde succesvol op het gebied van doorstroming naar een academische bachelor, humane wetenschappen is dat minder maar is wel vrij succesvol voor doorstroming naar professionele bachelor.
- De tewerkstelling van studierichtingen BSO (arbeidsmarktgerichte opleidingen) varieert: afgestudeerden van Thuis- en bejaardenzorg stromen succesvol door naar de arbeidsmarkt, die van Kantoor doen dat minder.
- De best presterende leerlingen in Vlaanderen doen het iets minder goed ten opzichte van de top in Europa en bij de middengroep is de achteruitgang nog sterker.
- De huidige keuzetrajecten van leerlingen worden sterk bepaald door de schoolkeuze, de SES (socio-economische status)-kenmerken, de peergroep en in minder mate door interesse en cognitieve mogelijkheden. Dat leidt bij sommige leerlingen tot onderpresteren, schoolmoeheid en ongekwalificeerd uitstromen.
- Ons onderwijsaanbod is vaak niet transparant voor leerlingen en ouders en ook het onderwijsveld heeft niet altijd een inhoudelijk zicht op het brede onderwijsaanbod in de regio. Dat bemoeilijkt vaak een goede oriëntering van leerlingen.

De visieontwikkeling van het VVKSO houdt voorlopig geen rekening met de organisatorische aspecten (campusschool, domeinschool, autonome eerste graad). De visie moet hanteerbaar zijn binnen verschillende organisatorische modellen. De focus ligt op de leerling, met oog voor de hele persoon. De visie gaat uit van leerlingenprofielen die aansluiting vinden bij verschillende abstractieniveaus en van een transparanter aanbod.

Dominiek Desmet, directeur dienst leren en onderwijzen, lichtte vervolgens het mogelijk traject toe van een leerling die het basisonderwijs verlaat aan de hand van een schema. Het zal niet meer mogelijk zijn om met een getuigschrift basisonderwijs naar de B-stroom te gaan. Zonder dat getuigschrift komt een leerling automatisch in de B-stroom terecht. Er is ook een verschuiving te verwachten van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs. Het muzisch-creatieve krijgt ook een belangrijke plaats toebedeeld in de vorming van de eerste graad.

Het voorstel onderscheidt vijf studiedomeinen:

- *Economie en maatschappij*
- *Kunst en creatie*
- *Taal en cultuur*
- *Welzijn en maatschappij*
- *Wetenschappen en techniek*

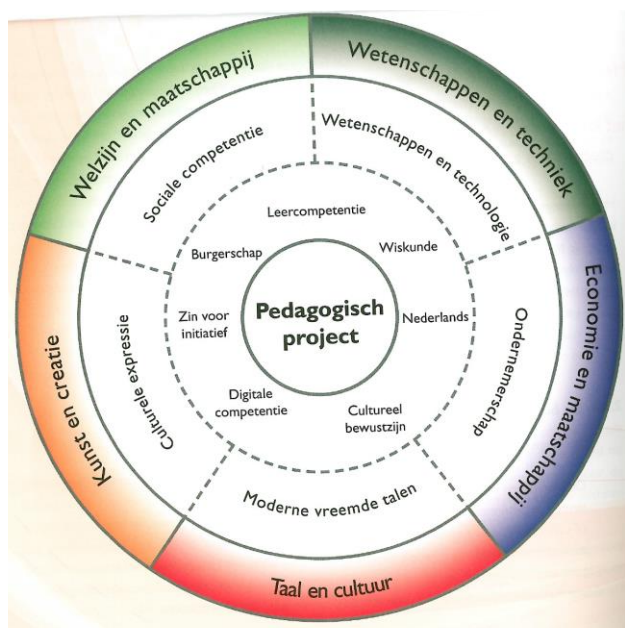
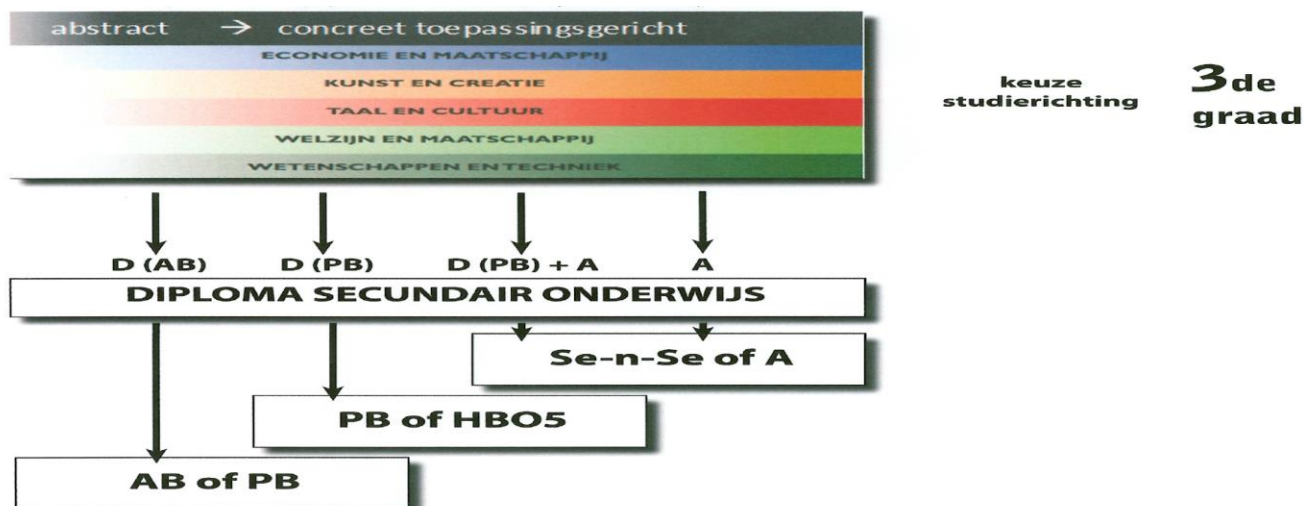

Foto: Dominiek Desmet
Rechts: illustratie uit de bennaan afgebeelde brochure *Toekomst SO inkleuren* van het VVKSO (8 mei 2012)

Bij elk van die domeinen moet er een verschuiving (in het schema van links naar rechts) kunnen gebeuren van abstract naar concreet toepassingsgericht. Volgens de aanleg en de interesse van de leerling kan die binnen hetzelfde studiedomein gaandeweg opschuiven: ofwel is hij goed in abstract denken en blijft hij binnen die groep in rechte lijn doorschuiven om later naar het academisch hoger onderwijs of een professionele bachelor door te stromen, ofwel voelt hij zich meer aangetrokken tot concrete toepassingen of praktische opleidingen die later ofwel voorbereiden op professionele bachelor, hoger beroepsonderwijs of, indien nog meer naar rechts opgeschoven, op aanvullend secundair onderwijs (Se-n-Se) of de arbeidsmarkt. Wie begint in de B-stroom is eerder voorbestemd voor de arbeidsmarktgerichte studierichtingen. De scholen zouden in elk domein minstens één studierichting moeten kunnen aanbieden.

Foto: Carl Snoecx
Bovenaan: onderdeel uit het schema toegelicht tijdens de Ronde van Vlaanderen van het VVKSO op 2 december 2013

Stafmedewerker **Carl Snoecx** besprak het uitgedeelde overzicht van de studiedomeinen in de derde graad, zoals voorgesteld door het VVKSO. Hij hoopt dat er verschuivingen gebeuren naar richtingen die leerlingen vroeger niet wisten te kiezen omdat er een minder positief cachet aan hing (vooral in het BSO). Onderzoek in het hoger onderwijs wijst uit dat heel wat leerlingen uit het domein welzijn en maatschappij in het hoger onderwijs terecht komen in twee grote richtingen: gezondheid en welzijn en de lerarenopleidingen. Wie uit de humane en sociale wetenschappen komt, kent minder succes in de academische opleidingen, maar dat ligt meer aan het leerlingenprofiel dan aan de richting humane wetenschappen.

Binnen wetenschappen en techniek onderscheidt het voorstel een cluster 'industriëel' (die meer opleidt naar ingenieurs en architecten) en een cluster 'mens, natuur en milieu'. Binnen Kunst en creatie is er een cluster 'performance' (muziek, woord en dans) en een cluster 'beeld en ruimte'. Bij Taal en cultuur onderscheidt men 'Klassieke talen en cultuur' en 'Moderne talen en cultuur'. Er

is dan ruimte voor een sterk taalgerichte opleiding, die nu niet echt bestaat. Niet alle leerlingen zijn binnen die studiedomeinen te krijgen, er zijn nog veel leerlingen die een brede keuze willen bewaren. Voor die leerlingen is er voorzien in iets domeinoverstijgend.

Het principe is dat elke leerling die slaagt in het zesde jaar een diploma secundair onderwijs krijgt.

Volgens het masterplan SO zou de overheid tegen 2016 de matrix invullen.

Ter afsluiting konden de aanwezigen nog vragen stellen. Ik had de volgende:

Vraagt het voorstel geen grote mobiliteit van leerlingen, want niet elke school zal een brede waaier van studiedomeinen kunnen invullen? Anderzijds veranderen leerlingen niet zo graag van school als ze daardoor hun vriendenkring moeten verlaten. In welke mate zullen scholen van verschillende schoolbesturen goede afspraken kunnen maken inzake het studieaanbod om die mobiliteit mogelijk te maken of om zoveel mogelijk veranderingen van school te beperken? Chris Smits kon zich daar niet over uitspreken. Het zal afhangen van de beleidskracht van lokale actoren. Eens te meer komt het erop neer dat daar sterkere besturen voor nodig zullen zijn.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar het VVKSO. Zonder schema's en verdere uitleg kunt u het voorstel moeilijk vatten. Het was opvallend dat de aanwezigen zo weinig vragen hadden. Er waren veel aspecten die ze langzaam moesten laten doordringen. Het VVKSO zal sommige voorstellen nog verder uitwerken en plant in het tweede trimester een info-aanbod per scholengemeenschap.

Vieringen, conferenties...

Een open deur naar

Colloquium basisonderwijs DPB Mechelen-Brussel
Houffalize 28-30 november 2013

Verlag van een deelnemster van de pedagogische begeleiding secundair onderwijs

Van 27 tot 29 november 2013 trokken 256 directeurs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel naar Houffalize voor hun jaarlijks driedaags colloquium. Het thema dit jaar was "Open deur naar..." en dat was al onmiddellijk zichtbaar bij aankomst. De deelnemers

Foto boven: een passend 'opendeur'-decor voor het colloquium basisonderwijs in Houffalize.

Foto rechts: de colloquium-band staat klaar om het gelegenheidslied 'Klop eens op de deur' aan te heffen.

werden verwelkomd door hoofdbegeleider Jo Coppens en kregen vervolgens van bisschoppelijk afgevaardigde Fons Uytterhoeven toelichting over de vernieuwingen binnen het vicariaat en een duiding van het nieuwe logo. Jürgen Mettepenningen, directeur van de Dienst Identiteit, sloot vervolgens aan met een aantal beschouwingen over onze droomschool, waar de ontplooiing van elk kind centraal staat, waar de aanwezigheid van Jezus te zien en te voelen is in contacten met leerlingen, ouders, leraars en directies, waar de deuren open staan voor een fijne babbel of een vertrouwelijk gesprek.

“70% van veranderingsprocessen mislukt in scholen.” Met die woorden begon Guido Vandevenne in de namiddag zijn openingsreferaat. Vanuit zijn jarenlange ervaring als nascholer, schoolbegeleider, hoofdbegeleider secundair en sinds 2009 directeur Dienst Pedagogische Begeleiding Mechelen-Brussel, gaf hij aan de hand van een aantal concrete casussen de mogelijke valkuilen aan bij veranderingsprocessen. Maar tegelijk kregen de deelnemers ook een aantal tips om innovaties wél tot een goed einde te brengen: een goede start neem je door een diepgaande analyse van het probleem. Samen met een leidinggevend leerteam, blijf je, vanuit een gedragen visie, op het veranderingsproces gefocust, en communiceer je erover. Wimpel weerstand niet af, maar geef er aandacht

Foto boven: de deelnemende directeurs en pedagogische begeleiders konden in de eetzaal genieten van heerlijke maaltijden.

Foto rechts: Piv Huvluv als stand up comedian.

aan, beschouw een implementatiedip als een leermoment en vraag externe ondersteuning waar nodig.

Na dit door het publiek gesmaakt openingsreferaat, werden de deuren van de werkwinkels gedurende het verdere verloop van het colloquium geopend. De deelnemers hadden keuze tussen 25 werkwinkels, voor ieders interesse wat: een aantal inspeland op de leerplanactualiteit, andere met aandacht voor communicatie en taal, of met focus op de brede ontwikkeling van kinderen, of sterk gericht op het beleid... Hierbij werden ook de verschillende doelgroepen niet uit het oog verloren: directies van kleuterscholen, directies van lagere scholen en coördinerend directeurs. Naast referaten en werkwinkels was er ook nog ruimte voor toelichting vanuit DCBaO (DirectieComité Basisonderwijs) en VVKBaO (Vlaams Verbond Katholiek Basisonderwijs) over hun toekomstplannen en voor heel wat informele babbels bij het aperitief of de avondlijke ontmoetingen in de bar. Op vrijdagmiddag werden de open deuren op ludieke wijze gesloten door Piv Huvluv, een onderwijzer die stand up comedian geworden is. Hij kon dankbaar putten uit de rijke bron van het dagdagelijkse, herkenbare wel en wee van kinderen, leerkrachten en directeurs in het basisonderwijs.

In de wandelgangen hoorden we tussendoor heel wat positieve reacties van de directies, en dat bleek ook uit de evaluatieformulieren van de workshops.

Eén reactie, die heel wat andere samenvat, willen we hier graag vermelden: “Ik vond het een zeer fijne, verrijkende en boeiende driedaagse. De sessies hebben me krachtiger gemaakt als schoolleider en inzicht gegeven in mijn eigen handelen. Ik kijk al uit naar volgend jaar.” Wij doen dat ook!

Marina Slegtinck, pedagogisch begeleidster secundair onderwijs en coördinator Dienst Nascholing

Impressies van de directeur Dienst schoolorganisatie

Ik was dankbaar voor bovenstaand verslag van Marina, omdat ik zelf niet alle referaten volledig heb kunnen meemaken en helemaal geen werkwinkels. Reden: ik mocht zelf drie maal een werkwinkel leiden, keuze nr 25, rond de concrete toepassing van de wet overheidsopdrachten in het onderwijs. Een heel zakelijk onderwerp, dat contrasteerde met de waaier van pedagogisch-didactische onderwerpen in de andere werkwinkels.

De workshop richtte zich ook meer naar directeurs met een coördinerende opdracht, die eventueel schooloverstijgend werk kunnen maken van het opstellen van bestekken en het uitschrijven van offerteaanvragen voor verschillende scholen binnen een scholengemeenschap. Dat was ook één van de boodschappen die ik in de workshops wou meegeven: probeer de krachten te bundelen om te vermijden dat ieder op zijn of haar eilandje hetzelfde werk zit uit te voeren. In totaal namen een dertigtal directeurs deel, sommigen hadden nog helemaal geen ervaring met overheidsopdrachten, anderen wisten er al redelijk wat van, maar allemaal waren ze op zoek naar goede modellen, stappenplannen om ze uit te voeren, bronnen van bevattelijke informatie. Die kregen ze ook, maar ik was er mij goed van bewust dat er, naast de talloze vragen die op me afkwamen, ook nog heel wat vragen zullen opduiken wanneer ze concreet overheidsopdrachten beginnen uit te schrijven. Er bleek duidelijk nood aan een permanent

Foto's: directeurs (al dan niet met coördinerende opdracht) aan het werk tijdens de workshop rond overheidsopdrachten

te helpdesk waar scholen terecht kunnen met al hun vragen. Zowel de vicariaten onderwijs als het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (via DIKO, de Dienst Investerings Katholiek Onderwijs) proberen zich daarop te organiseren, maar het moet nog duidelijk worden waaruit de dienstverlening concreet kan bestaan en bij wie men terecht kan voor welke soort vragen.

Ik was blij dat ik bij de start van het colloquium de inleidingen van Fons Uytterhoeven en Jürgen Mettepenningen heb kunnen meemaken. Het jaarthema 'open deur' bood aan beide sprekers een dankbare kapstok om er hun visie op katholiek onderwijs en katholieke identiteit aan op te hangen.

Fons Uytterhoeven werkte zoals gewoonlijk met enkele krachtige beelden: zijn 'open deur' was het geopend graf van Lazarus. De familieleden zeiden aan Jezus: als jij er geweest was, zou hij niet gestorven zijn. Dat is de kern van wat katholiek onderwijs is: jouw aanwezigheid kan het verschil maken. Jij kunt er voor zorgen dat kinderen niet ten onder gaan door je deur open te zetten voor hun noodkreet. Dat is jouw verantwoordelijkheid als christen. Jezus heeft het verschil niet kunnen maken op het juiste moment, maar beslist wel de steen weg te nemen. Als we structuren willen veranderen, moeten we dat ook doen. We moeten dan niet terug deinken als de stank (van wat er allemaal weggemoffeld wordt) naar boven komt, maar in de stank durven staan. Fons verwees naar de discussie over het samengaan van schoolbesturen in het kader van schaalvergroting. Sommige scholen met een overwegend 'zwarte' populatie bevinden zich wellicht in de ogen van andere onder zo'n steen. Jezus daagt ons allen uit die steen weg te rollen en de realiteit onder ogen te zien (lees: in de stank te durven staan). Wat er dan te voorschijn komt is vaak ingewikkeld (zoals het lichaam van Lazarus). De echte uitdaging is die situatie te durven 'ontwikkelen'. Daar moeten de katholieke scholen/schoolbesturen het verschil kunnen maken. Ze staan voor de heel

ingewikkelde uitdaging sterkere schoolbesturen te vormen. Het doel is niet om mastodonten te vormen. Schaalvergroting is geen doel op zich maar uit verschillende voorbeelden blijkt dat het dringend noodzakelijk is. Sommige vzw's zijn juridisch niet in orde, directeurs hebben vaak zoveel opdrachten van bestuurlijke en praktische aard, waardoor ze zich niet met de identiteit van hun school bezig kunnen houden.

De bisschoppelijk afgevaardigde ontcrachtte de verkeerde geruchten die de ronde deden

Foto: openingsreferaat van bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs, Fons Uytterhoeven

als zou het vicariaat de schoolbesturen verplichten om niveau-overstijgende scholengroepen (of besturen met bijzondere kenmerken zoals vernoemd in het voorontwerp van decreet) te vormen. Het vicariaat kan de schoolbesturen alleen aanbevelen in die richting te denken, vanuit de overtuiging dat de gelijkschakeling van middelen voor het basis- en het secundair onderwijs nog niet voor morgen zal zijn en dat het beter is de solidariteit tussen basis- en secundair te laten spelen, maar wel op basis van gelijkwaardigheid tussen beide niveaus. De omstandigheden verplichten ons naar elkaar toe te groeien. Het Vicariaat onderwijs maakt in zijn diensten geen opsplitsing per niveau. Misschien kan het VSKO dat ook eens overwegen? De hervorming van het secundair onderwijs en het decreet op het buitengewoon onderwijs hebben beide heel wat effecten op het gewoon basisonderwijs. Die veranderingen hebben allemaal met elkaar

te maken. Ook op dat vlak moeten enkele stenen weg gerold worden: is de geïntegreerde opdracht voor een onderwijzer, waarbij die alle vakken moet kunnen geven, nog wel houdbaar? Is het ondenkbaar dat verschillende, meer gespecialiseerde leerkrachten ook in het basisonderwijs verantwoordelijk zouden zijn over een groep leerlingen? Nu al zijn er bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding. Is dat ook te overwegen voor vakken als godsdienst en Frans, in geval de klasleerkracht niet de kwaliteit kan bieden die verwacht mag worden voor die vakken?

Tot slot gaf Fons Uytterhoeven ook mee dat het vicariaat onderwijs extra inspanningen zal leveren voor de ondersteuning van het katholiek onderwijs in Brussel, samen met de vzw KOCB (Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel). De hoofdstad bevindt zich in het brandpunt van de problemen waar we in heel het bisdom mee te maken gaan krijgen. Daar bevinden zich katholieke scholen die voor 100% bevolkt worden door (andersgelovige) allochtone kinderen maar die door het engagement van het lerarenteam echt het verschil maken in bepaalde wijken.

Foto: referaat van Jürgen Mettepenningen, directeur van de nieuwe Dienst Identiteit van het vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel

Jürgen Mettepenningen had, ter voorbereiding van zijn referaat met als titel: 'Toon me je deur en ik zeg wie je bent: onze identiteit', in de Bijbel verwijzingen gezocht naar het woord 'deur', het thema van het colloquium. Daar is het een relationele term die verwijst naar de relatie tussen God en de mens. In het Bijbelcitaat uit de Apocalyps komen veel werkwoorden voor: van die relatie moet werk gemaakt worden ('Ik sta voor de deur en ik klop. Als iemand mij hoort...') De christelijke identiteit is niet iets vrijblijvends. Wat het publiek van het colloquium verbindt is dat ze directeur zijn van een katholieke school. De twee woorden vormen niet meer één begrip zoals vroeger en de klemtoon verschuift meer naar 'school', waardoor het 'katholieke' ondergesneeuwd dreigt te worden. De identiteit van een katholieke school krijgt vaak aandacht in periodes van crisis, van verandering en onzekerheid. Heel de wereld van het katholicisme is in crisis. Het christelijk verhaal geeft anderzijds zekerheid: we mogen vertrouwen op God, die het beste met ons voor heeft, maar ons ook oproept zijn boodschap op aarde te realiseren. De christelijke identiteit is bij velen zoek geraakt, maar blijft wel onze onderliggende inspiratie, onze baseline. Dat het een katholieke school is, is niet de keuze van de directeur. Die beslissing is door anderen genomen. Het is een niet-onderhandelbaar facet van zijn opdracht. Heel wat zaken liggen vast op het niveau van

Foto boven: de vijf deuren die op de impulsdag voor pastoraal op school aan bod kwamen en waar Jürgen Mettepenningen zijn betoog aan ophing.

Foto onder: gebedsviering in de kerk van Houffalize

geeft in welke mate we openstaan voor andersgelovigen, de deur van de overgang van scholengemeenschappen naar scholengroepen waarbij het begrip identiteit vaak in de mond genomen wordt. De vijfde deur is de virtuele deur: hoeveel keer moet iemand klikken op de website van de school om iets te vernemen over de visie of de christelijke identiteit?

In zijn slotbeschouwing riep Jürgen Mettepenningen de aanwezige directeurs op hier verder over na te denken. Het blijft al bij al een groeiproces.

De eerder bezinnende lijn van de openingsreferaten werd doorgezet in de aansluitende gebedsviering waarvoor de deelnemers aan het colloquium te voet naar de stemmige kerk van Houffalize trokken. Daar konden we ons samen bezinnen en het gelegenheidslied 'Klop maar op de deur' zingen, ons aangeleerd door de colloquiumband. Na afloop wachtte ons buiten een glaasje eau de vie, om het samenhangingsgevoel van in de kerk nog even warm te houden.

Door heel het driedaags colloquium heen wist de immer parate ploeg van pedagogisch begeleiders, onder de leiding van Jo Coppens en Wilfried Neutjens, de directeurs en andere genodigden in de juiste sfeer te brengen: die van aandacht voor elkaar, leren van elkaar en van open deuren...

Door heel het driedaags colloquium heen wist de immer parate ploeg van pedagogisch begeleiders, onder de leiding van Jo Coppens en Wilfried Neutjens, de directeurs en andere genodigden in de juiste sfeer te brengen: die van aandacht voor elkaar, leren van elkaar en van open deuren...

Guido François

Albasten jubileum voor Imelda-instituut

Dit schooljaar viert het Imelda-instituut in Brussel zijn vijftiende verjaardag of albasten jubileum. Op een feestzitting op 29 november 2013 in het Brusselse jeugdtheater Bronks kwam de boeiende geschiedenis van deze school tot leven via getuigenissen (een prachtig filmpje van Pater Philip Debruyne), toespraken door Minister Brigitte Grouwels, directeur Wilfried Asscherickx en Roger Haest, voorzitter van de inrichtende macht, die deel uitmaakt van de An-nuntiaten Heverlee, onder wier bestuur de school al tien jaar valt.

Een opvallende gast was eerwaarde zuster Jacqueline Brain, de algemene overste van de zusters van de Verlosser en Onze-Lieve-Vrouw, de Franse congregatie (gesticht in 1835), die in 1903 uit Frankrijk verjaagd werd en zich in Sint-Jans-Molenbeek vestigde. Daar startten de zusters eerst met een Franstalige school en in 1938 beslisten ze met een Nederlandstalige beroepsafdeling te beginnen. In haar toespraak in het Engels benadrukte de kranige zuster Brain de fundamenteën van de visie. Het pedagogisch project en de missie van de stichters bleken behoorlijk overeen te zijn gebleven en perfect aan te sluiten bij die van de congregatie van de Annuantiaten die de secundaire afdeling van het Imelda-instituut en nu ook de basisschool onder haar hoede nam. Het is een combinatie van zorg voor alle leerlingen en het nastreven van kwaliteit.

Het geheel van de academische zitting werd muzikaal opgeluisterd door het a capella zangensemble Keruna en aaneen gepraat door mevrouw Francine Vermeir. Een door eigen leerlingen verzorgde receptie rondde de feestviering af.

Elke genodigde ontving bovendien een rijkelijk en kleurrijk geïllustreerde krant boordevol geschiedenis, getuigenissen, verslagen van alle mogelijke activiteiten tijdens de laatste decennia. En met een waaier van algemeen vormende, technische, beroeps- en kunstrichtingen heeft de school heel wat te vertellen. Ze speelt bovendien sterk in op alle nieuwe evoluties, participeert in projecten, grijpt volop de kansen die Brussel biedt en ontving daarvoor ook al prijzen, zoals die van de Koningin Paola-stichting voor het vernieuwend project Job XL.

De naam Imelda betekent letterlijk: ga en geef honing. Dat hebben de directeurs, leerkrachten en leerlingen al die jaren veelvuldig gedaan. Van musicals en passiespelen tot taalprojecten en kunsttentoonstellingen, Imelda trad dikwijls naar buiten en liet anderen delen in kwaliteitsvolle producten en producties van eigen bodem. Wij wensen de zoetgevooides school nog vele mooie jaren toe.

Foto's: veel volk voor de feestzitting n.a.v. het albasten jubileum van het Imelda Instituut Brussel, in jeugdtheater Bronks

Baanbrekend starten Nieuwe wegen banen in het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen

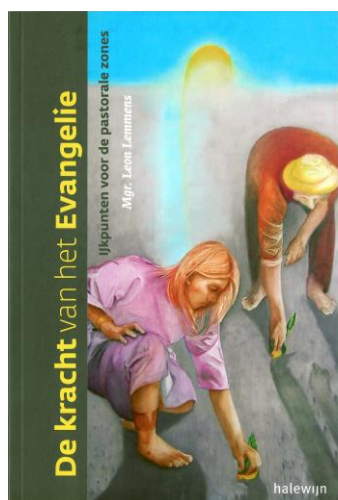
Op 30 november 2013 zat de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen vol met ruim 1200 gelovigen uit zowat alle parochies van het aartsbisdom, Brussel uitgezonderd, om ‘baanbrekend’ te ‘starten’ met de nieuwe pastorale zones die het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen heeft uitgetekend.

De 15 dekenaten binnen het vicariaat worden opgedeeld in samen 71 pastorale zones. Die “beogen een dubbele zorg: zorg blijven dragen voor de bestaande geloofsgemeenschappen én met moed en durf op zoek gaan naar weidegrond waarop de jongere

generaties een leven in diepe verbondenheid met de Heer Jezus kunnen ontdekken en ontplooiën”, zo verwoordt Monseigneur Leon Lemmens, hulpbisschop voor Vlaams-Brabant en Mechelen, het in de publicatie *De Kracht van het Evangelie. Ijkkunten voor de pastorale zones*, die gratis werd uitgedeeld aan de aanwezigen.

De Pastorale zones willen blijven verzekeren dat de bestaande geloofsgemeenschappen en de christenen die er vandaag zijn niet zonder pastorale zorg vallen. Dat betekent niet de opheffing van de plaatselijke gemeenschappen. Ze zullen echter op verschillende wijzen pastorale zorg krijgen: anders – en misschien wel meer – dan vandaag het geval is.

Het gaat ook niet om het sluiten van kerken of het gedwongen bijeen brengen van christenen in één kerk. Naar de kern gaat het om het opbouwen in elke pastorale zone van minstens één vitale christelijke gemeenschap. De bisschop ziet daarvoor drie ijkpunten: het verdiepend samenkomen op zondag (of zaterdag) op minstens één plaats, om een geloofsgemeenschap van leerlingen te vormen, het dichterbij de armen gaan leven en de inspanning om het Evangelie door te geven aan kinderen, jongeren en volwassenen.

Foto's: voormiddagprogramma in de Mechelelse Sint-Romboutskathedraal, met o.a. Fons Uytterhoeven als spreker.

plaats.

Verslagen van het gebeuren verschenen in de parochiebladen en in andere media, dus

Om die nieuwe start luister bij te zetten had het vicariaat ruim uitnodigingen rond gestuurd, met de verwachting dat er toch zo'n 300 à 400 deelnemers zouden zijn. Dat bleek een grote onderschatting. Maar liefst 3 à 4 keer zoveel mensen voelden zich aangetrokken door het programma in de Sint-Romboutskathedraal en het (uitgebreide) ontmoetingsmoment met middagbuffet, dat gratis werd aangeboden. Vele parochies legden bussen in. De organisatoren moesten alles uit de kast halen om zoveel volk op een ordentelijke manier op te vangen en een maaltijd aan te bieden. De Lamotsite volstond niet voor het buffet (en al zeker niet voor het namiddagprogramma), daarom werd ook het Hof de Merode in het Diocesaan Pastoraal Centrum ingeschakeld en vond het programma van de namiddag eveneens in de kathedraal

daar hoeven we niet over uit te weiden. Wel willen we graag vermelden dat ook Fons Uytterhoeven, bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs een getuigenis bracht vanuit het onderwijs, naast andere getuigenissen uit de diaconie, de parochie en de catechese. Het geheel riep de bedenking bij mij op dat ook onze katholieke scholen zich op die pastorale zones zouden kunnen inspireren om ook ijkpunten te zijn (of te blijven), met aandacht voor gemeenschapsvorming, voor de (kans)armen en voor de catechese.

Personalia

Christelijk medeleven

Foto: Bijbelcitaat.be

Voor de familie van de *Eerwaarde Heer Stefaan Rouwet* (9 september 1928), die overleed op 5 oktober 2013. Na een loopbaan als leraar in het Sint-Pieterscollege in Leuven en het Sint-Jozefcollege in Sint-Pieters-Woluwe, en als directeur in het Heilig-Hartcollege in Ganshoren, werd Stefaan Rouwet diocesaan hoofdinspecteur voor het pedagogisch hoger onderwijs en het algemeen secundair en beroepssecundair onderwijs. Hij was tevens adjunct van de vicaris voor het onderwijs ten tijde van Vicaris Jozef Peeters, voor Vlaams-Brabant en Mechelen, naast de Eerwaarde Heer Frans Van Uffelen, die adjunct-Vicaris was voor Brussel. We zijn Stefaan Rouwet erg dankbaar voor zijn grote inzet voor het katholiek onderwijs in het aartsbisdom.

Voor de familie van *Georges Tibau* (°23 maart 1950), gewezen pedagogisch begeleider aardrijkskunde en gewezen docent Hogeschool-Universiteit Brussel, overleden op 10 november 2013. Wij herinneren ons Georges als een zeer bekwaam en aangenaam man, die ons tijdens directiecongressen secundair onderwijs in Houffalize inwijdde in de geografische en geologische geheimen van de streek.

Voor *Kati Peirlinck*, pedagogisch begeleidster basisonderwijs, wiens moeder, *Mariette Mersch* (°3 augustus 1928) is gestorven op 24 december 2013.

Voor *Paul Temmerman*, eveneens pedagogisch begeleider basisonderwijs, die ook zijn moeder verloor, mevrouw *Angèle Cooman* (° 19 februari 1929) op 31 december 2013.

Voor de familie van *Norbert Van Broekhoven* (30 september 1946), voorzitter van het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen en van de Katholieke Hogescholen van Limburg en Leuven, die onverwacht overleed op 2 januari 2014.

Jos Verelst, gevierd door Sint-Goedele Brussel en vele vrienden

Proficiat

Aan *Jos Verelst*, ere-voorzitter van de vzw Sint-Goedele Brussel, werd op 12 december 2013 in de bloemetjes gezet in De Schelp van het Vlaams Parlement. De aanleiding was zijn verjaardag en zijn afscheid als voorzitter van een groot schoolbestuur in Brussel. Heel wat bestuursleden, directeurs, vrienden en kennissen waren present tot zelfs Minister Brigitte Grouwels. Zij hadden de geheimhouding tot het laatste kunnen bewaren want Jos wist nergens van en werd met een smoes naar Brussel gelokt. In de toespraken door Minister Grouwels, voorzitter Guido Van Waeyenberghe, Piet Vandermot

en Marijke Chielens (via video) klonk heel wat waarde- ring door voor wat Jos Verelst in zijn tienjarig voorzit- terschap van de al even oude vzw Sint-Goedele Brussel betekend heeft. Het schoolbestuur is gaandeweg ge- groeid tot een scholengroep avant-la-lettre van ruim 20 instellingen: basisonderwijs, secundair onderwijs, buitengewoon en volwassenenonderwijs en een viertal kinderdagverblijven. Jos genoot stellig van de aandacht en de fijne receptie achteraf, verzorgd door leerlingen uit de eigen scholen.

Kerstfeest vicariaat onderwijs en afscheid van pedagogische begeleiders

Op 11/12/13 vierde het Vicariaat onderwijs zijn kerstfeest, met een gezellige receptie en dito buffet en daarvoor een bezinnend mo- ment in kerstseer verzorgd door onze bis- choppelijk afgevaardigde Fons Uytterhoeven. Bij die gelegenheid werden vier afscheidne- mende pedagogische begeleiders secundair en buitengewoon onderwijs met een ge- schenkje en een dankwoordje bedacht: *Marie- Josée Janssens, Marijke Chielens en Jacky Car- dinaels*. Ook *Jos Van Thienen*, maar die arri- veerde pas later en kreeg de dankbetuigingen tijdens de receptie over zich heen. Wij wensen ze allemaal nog veel mooie en gezonde jaren.

Foto's:
Helemaal boven: Jos Verelst
Midden: Kerstbezinning en geschenken bij het af- scheid van (van links naar rechts): Marie-Josée Janssens, Marijke Chielens, Jacky Cardinaels en Jos Van Thienen (helemaal rechts op de onderste foto tijdens het buffet aangeboden door het Vicariaat onder- wijs).

